

Karen Horsens' prædiken 2. søndag i advent

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Dato

5. december 1973

Sted

Vor Frelzers Kirke,
Christianshavn

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 25, vers 1-13

Salmer

Rejs op dit hoved, al kristenhed!
Jeg venter dig, Herre Jesus, til dom
Hvorledes skal jeg møde

Når aviser og fjernsyn og vore samtaler i ugevis har handlet om energikrise og oliemangel, om at spare og være fornuftig så man kan have olie nok til den lange vinter – ja, så er det næsten ikke til at bære at komme i kirke om søndagen og konstatere, at dagens tekst så- mænd også handler om oliemangel, om nogen, der har brugt los af deres olie uden at tænke på, at de ikke havde et tilsvarende forråd.

Al den oliesnak!

Nu kan man hurtigt slå fast, at det aldeles ikke er olie, det drejer sig om her, for olien er bare et billede på noget. Og det er selvfølgelig så sandt som det er sagt. Olien er bare et billede. Man har i tidernes løb ikke helt kunnet blive enige om på hvad, om det er troen eller håbet eller kærligheden, – eller måske noget helt fjerde, men givet er det, at olien er billede på noget åndeligt.

Vi kunne jo imidlertid som en slags tankeeksperiment prøve at læse historien, som om det hele var bogstaveligt ment. Som om det faktisk var rent ud sagt olie, det drejede sig om. Måske kunne vi derved få teksten at se i et godt, skarpt lys.

Hvad er det, der står, bogstavelig talt: der står, at man skal sørge for at skaffe sig et tilstrækkeligt lager af olie; de, der gør det, det er de kloge, de skal have ros. Og er der nogen, der har været så dumme ikke at sørge for at have et forråd, ja, så er

der virkelig ikke noget at gøre ved det; de, der har, kan naturligvis ikke dele med dem, der ikke har, for så ville de ikke have nok selv; de dumme må tage følgerne af deres dumhed. Det synes de kloge, og det synes, ifølge lignelsen, Vorherre også, for han lader dem stå ude i mørket udenfor, mens de andre luner sig ved oliens lys og varme indenfor.

Kan vi kende denne tankegang? – ja, det kan vi da sagtens. Vi har i den forløbne uge set, hvilken succes den har iblandt os, når den omsættes i håndfast politik, og det er såmænd ikke så sært, for den stemmer med, hvad vi allesammen uanset politisk anskuelse inderst inde mener. Man skal være bjergsom, man skal sørge godt for sig selv, både for sin nutid og sin fremtid, og er der nogen, der ikke gør det, så må det blive deres sag; det kan da ikke være meningen, at vi, de fornuftige, skal dele med dem.

Jo, sandelig kender vi den tankegang. Fra os selv.

Men genkende den som noget, der kommer fra Vorherre Jesu mund – nej, aldrig i livet. Hvor gerne vi end vil tage Vorherres ord til indtægt, så er der dog ingen af os, der for alvor tror, det kan være hans mening at sige til os, at vi endelig skal hamstre løs på andre menneskers bekostning. Hvilket er, hvad denne historie, når den tages bogstaveligt, faktisk siger os. Og hvorfor skulle det være anderledes, når vi bruger lignelsen i dens billedlige betydning? Skulle det mere være en kristelig og god sag at unddrage sine mindre heldige medmennesker sin kærlighed, sin varme, sin glæde, end det er at unddrage dem sin oliebeholdning?

Når vi tager ordene bogstaveligt, står det lysende klart, at denne moralske historie, der fremhæver fem kedsommelige, egoistiske dydsdragoner som et eksempel til efterfølgelse, stammer ikke fra Jesus, men derimod fra nogen, der i høj grad ligner os. Skulle det ikke stå lige så klart, når vi forstår historien som billedtale, handlende om noget åndeligt? Jo, selvfølgelig. Den historie kunne være signeret af os – men ikke af Jesus. Hvordan er den så havnet her i Mathæus-evangeliet? ja, det er såmænd ikke så svært at forestille sig. De gode oldkristne har syntes, at Jesu tale, som vi møder mange steder, om at våge og bede, hele tiden vente på hans komme – at den ligesom ikke var tydelig og håndgribelig nok. Og så har de som gode pædagoger villet omsætte den i en lille god beretning. Men det gik, som det altid går, når vi forsøger at forbedre på Vorherres ord: deres egne tanker, deres eget sind sivede ind i Jesu ord og lagde

sig over det hele, prægede det, drejede det, så det ikke mere var Jesu ord.

Kun så meget skinner igennem af Jesu ord: det, det drejer sig om, er: at våge og bede, at være beredt, forberedt på hans komme. Om man vil forstå det som hans komme ved tidernes ende, eller om vor egen død eller hans komme i sit ord til dom over os i dag – det forekommer mig i denne sammenhæng at være ligegyldigt, for under alle omstændigheder gælder det om os, at vort begreb om beredskab, det er det: at sørge for at have noget. Det gælder ikke mindst om troen – en tro må man have, hvad den så ellers går ud på; man må have en tro på noget for at kunne stå sig i livet og måske ikke mindst for at kunne se døden i møde med sindsro. Og derfor skal man passe på den tro, man har. Hvis man tror på det gode i mennesket, skal man måske helst undgå dem, der kunne få den tro til at vakle, og navnlig skal man sørge for at se på sig selv under en absolut positiv synsvinkel. Hvis man tror på en politisk patentløsning på alverdens vanskeligheder, skal man nok se at skaffe sig et patent-forsvar mod alt, hvad der kan anfægte denne tro.

Det er sikrest at holde sig til dem, der har den samme sikre tro og det samme lyse håb, som man selv har –. De fortvivlede, de bange, de håbløse, dem skal man omgås med forsigtighed. De kunne, hvis man gik for meget ind på deres tanker og følelser, måske gøre en selv usikker; måske ville man føle, man kom til kort, når man stod og ikke vidste, hvad man skulle sige til dem i deres fortvivlelse. Man vil selvfølgelig gerne deklamere sin tro for dem – men dele den med dem – går det an? Dele smerten og livets og dødens usikkerhed med dem, kan man klare det med sin egen tro i behold? Må man ikke nøjes med at sige: se, denne tro har jeg – gå I hen og anskaf jer noget selv. Det er nok klogest, at vi, der har det samme sind, holder sammen – bare sørger for selv at have nok, at vi ikke skal komme til at stå tomhændede en dag. Som de dumme jomfruer.

Eller som Jesus selv. For ligner vi de kloge jomfruer, – så er han da selv det bedste eksempel på, hvordan det går den, der ikke har sørget godt for sig selv, ikke sørget for at skaffe sig nok og bevare det. Han sagde, det var saligere at give end at tage. Det kan vi ganske vist også finde på at sige i mere højstemte stunder, men forskellen er, at han var eet med sit ord. Han gav, ja han strøede om sig med kærlighed og tro og håb. Han indlod sig med de mest håbløse og fortvivlede eksistenser såvel blandt toldere som blandt farisæere. Han udsatte sig selv for at få livet og menneskesindet at se fra den allermørkeste side. Han fandt aldrig nogen ligesindede, der virkelig kunne værdsætte hans tro, han fandt aldrig

nogen, han kunne dele sin tro med på en sådan måde, at det også blev til berigelse for *ham*. Han ejede intet, hverken åndeligt eller materielt, som ikke hvem som helst gerne måtte få del i. Han bar sig kort sagt helt igennem tåbeligt ad.

Og se så også, hvad han fik ud af det: han, som havde givet så meget, – da han for alvor havde brug for en ven, var der ingen, der ville følge ham. Og da han havde brug for håb og tro til at møde døden med, dø en værdig, en sejrende død, ja, da følte han sig forladt, selv af Gud, han havde ingenting. – Hvor tåbeligt af ham. – Vi, der vil have et fornuftigt forråd og ikke drømmer om fra dag til dag at leve af Guds barmhjertighed, hvad skal vi stille op over for Jesu grænseløse dårskab?

Vi kan jo spørge, om det er helt, helt godt at være så kloge, som vi tror, vi er – om vi helt nyder vor gode sikkerhed, vort dejlige forråd, som vi heldigvis ikke har været så dumme at dele med nogen.

Eller kan vi midt i vor sikkerhed alligevel høre, at alt håb og al glæde i verden afhænger af, at Kristus, så uklogt, spenderer al sin kærlighed på os. At han intet beholder for sig selv, men glad og gerne deler med den mest forfrosne, den mest elendige.

Fattig du gjorde dig med flid,
rige blev vi til evig tid.
O, Gud ske lov!

Kilde

Horsens, Karen: "I disse korte dage", s. 47-51. Forlaget Aros. 1990

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

2. søndag i advent, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-2-sondag-i-advent>